

VOGIN-IP Lezing: zoeken en vinden

9 maart 2017, OBA Amsterdam

Donderdagmorgen 9 maart 2017, onmenselijk vroeg, ergens in een Vlaams stationnetje. Een handjevol uitgeslapen Vlamingen stond klaar voor vertrek naar de Openbare Bibliotheek van Amsterdam. Daar namen ze, samen met ruim 200 Nederlandse vakgenoten, deel aan de vijfde editie van de VOGIN-IP lezing met als centrale thema 'Zoeken en vinden'. Een specifiek thema, dat tegelijk ook heel breed geïnterpreteerd kan worden (en werd). Want heeft uiteindelijk niet alles in het kennis- en informatievakgebied te maken met zoeken en vinden? Het programma van dit evenement begint en sluit stevast af met een plenaire keynote. Daartussen zitten dan twee blokken waarin deelnemers kiezen tussen het volgen van ofwel een aantal lezingen, ofwel een meer actieve workshop.

Met de keynotespreker was er meteen nog een extra Belg in de zaal. Herbert Van De Sompel, onderzoeker aan Los Alamos National Laboratory en verbonden aan DANS, het Nederlands instituut voor permanente toegang tot onderzoeksgegevens, onderhield het publiek over de concepten van linkrot en linkroest en de implicaties voor wetenschappelijk onderzoek. Linkrot kennen we als het niet meer bestaan van een gelinkte website, maar linkroest is een minstens even erg probleem in de academische wereld. Het betekent dat een onderzoeker op geen enkele manier zeker is dat de lezer een gelinkte website ziet zoals hij was op het moment dat de link werd gelegd. Gelukkig zijn er initiatieven die snapshotarchieven aanleggen van websites op geregelde momenten. En met behulp van het Memento protocol zijn die ook nog relatief makkelijk te vinden. Maar absolute garantie is er natuurlijk niet, of toch nog niet.

Na de keynote was er keuze uit een lezingentrack, maar deelnemers konden ook voor een workshop kiezen. Joyce Van Aalten, zelfstandig adviseur rond terugvindbaarheid van informatie, friste voor een vijftiental deelnemers op wat thesauri, taxonomieën e.d. zijn en wat je ermee kunt. Uit de aansluitende oefening bleek dat de terugvindbaarheid van gegevens via je zoekmachine, zeer gebaat is bij een woordstelsel dat rijk is aan relaties. De deelnemers gingen vervolgens zelf aan de slag met enkele tools die kunnen helpen

heeft ongeveer een uur nodig om 300 titelgegevens op relevantie te screenen. De screening gebeurt best door twee onderzoekers onafhankelijk van elkaar.

Na een heerlijke broodjeslunch met een prachtig uitzicht over het Oosterdok en de skyline van Amsterdam vanop de zevende verdieping van de Openbare Bibliotheek, werd de middag ingezet met een aantal lezingen.

Wat we ons moesten voorstellen bij 'Video search by deep

Meermaals hoorden de aanwezigen een waarschuwing voor de slinkse manieren waarop Google resultaten personaliseert. En uiteraard kwamen er ook tips over hoe je dat in enige mate kunt omzeilen of beperken (al was het maar door alternatieve zoekmachines als Bing, Duckduckgo of Carrot Search te gebruiken).

En in deze tijden van *fake news* en alternatieve feiten, kon het thema hoaxes uiteraard niet wegblijven. Onderzoeker Srijan Kumar van de universiteit van Maryland had het over

“HEEFT UITEINDELIJK NIET ALLES IN HET KENNIS- EN INFORMATIEVAKGEBIED TE MAKEN MET ZOEKEN EN VINDEN?”

bij het ordenen van een eigen taxonomie: *mindmapping*, *cardsorting* en beheerstools. De tijd was te kort om dit helemaal diep uit te spitten, maar het smaakte alvast naar meer.

Wichor Bramer demonstreerde in zijn workshop 'Efficiënt en systematisch zoeken in bibliografische databanken', hoe hij in de Universiteit Amsterdam literatuuronderzoek uitvoert voor review artikelen.

Samen met de onderzoeker stelt hij per onderwerp gedurende een uur een onderzoeksvraag op.

Voor geneeskunde zoekt hij dan achtereenvolgens in Embase, Pubmed, WoS en Google Scholar naar relevante artikelen. Via macro's zet hij de zoekvraag automatisch om zodat ze te gebruiken is in de verschillende databanken. Na 7 uur opzoeken krijgt de onderzoeker in Endnote een lijst met mogelijk te gebruiken publicaties. Een onderzoeker

learning' maakte Cees Snoek duidelijk. Als onderzoeker aan de Universiteit van Amsterdam is hij al geruime tijd betrokken bij het interpreteren van beeld, meer bepaald in systemen die automatisch herkennen wat precies op een afbeelding te zien is. Na methodes waarbij software werd aangeleerd om één enkel object te herkennen, werden systemen ontwikkeld die op basis van input allerlei objecten kunnen herkennen. De volgende stap in het onderzoek richt zich op het herkennen van acties in bewegend beeld. En ook dat lukt intussen al behoorlijk goed, maar geautomatiseerde systemen blijven het vooralsnog moeilijk hebben met het herkennen van emoties. Nog veel werk aan de winkel dus.

Karen Blakeman, Managing director van RBA Information Services stelde dan weer de vraag naar de kostprijs van betrouwbare business informatie. Is het echt wel zo gratis als we weleens denken?

de bijna 21.000 valse artikelen die op wikipedia werden ontmaskerd sedert het ontstaan van de online encyclopedie. In verhouding tot het totale aantal pagina's een laag cijfer, maar desalniettemin een teken van de tijd. Het onderzoek van Kumar identificeerde eerst aan welke voorwaarden (vormelijk en inhoudelijk) een klassiek (ontmaskerd) hoaxartikel voldoet, met de bedoeling die kennis te gebruiken om niet ontmaskerde foute informatie snel te ontdekken. Op Wikipedia viel het al bij al nog wel mee met foute informatie omwille van een aantal ingebouwde en aan het medium inherente controle-systemen. Misschien moeten andere media hier maar eens te rade gaan.

In de workshop 'Wat is er nog meer op Internet te halen dan alleen het WWW?' gaf Arno Reuser op zijn eigen specifieke wijze een overzicht van alle onderdelen van internet. In deze interactieve workshop

werd de kennis van de deelnemers getest. Aan de hand van talrijke voorbeelden werden voor- en nadelen van de verschillende onderdelen getoond.

De dag werd afgesloten door een gesmaakte bijdrage van onderzoeksjournalist Henk Van Ess. Bijna in real time nam hij het publiek mee op zijn zoektocht voor The Daily Telegraph naar de identiteit van Jihadi John : onderzoeksjournalistiek in een razende vaart en met hele beperkte middelen. Ongemeen boeiend.

Met een programma als dit, zijn wij er alvast volgend jaar ook zeker bij.

Alle presentaties zijn te vinden op <https://vugin-ip-lezing.net/>.

Jo De Waele,
Arteveldehogeschool,
Sissi Loostermans,
Karel de Grote Hogeschool
Stijn Meersseman,
Arteveldehogeschool

PERSONALIA

Dr. **Chantal Vancoppenolle**, operationeel directeur van de Rijksarchieven in Vlaanderen, heeft op 1 maart 2017 omwille van gezondheidsredenen het Rijksarchief definitief verlaten. Na haar promotie aan de Katholieke Universiteit Brabant in Tilburg trad ze in 1993 in dienst bij het Rijksarchief. Bij het begin van haar loopbaan speelde ze een belangrijke rol in de inventarisatie van de Limburgse mijnarchieven. Later werd ze diensthoofd van achtereenvolgens de Rijksarchieven te Beveren en Gent, om tenslotte in 2013 operationeel directeur te worden van de Rijksarchieven in Vlaanderen. Chantal Vancoppenolle genoot grote waardering omwille van haar managementstijl. Als onderzoekster verwierf ze vooral bekendheid met haar publicaties op het vlak van bedrijfsgeschiedenis.

Jessica Jacobs maakt sinds 18 april deel uit van het VVBAD-secretariaat, waar zij Julie Hendrickx vervangt als hoofdredacteur van META. Naast META is zij ook verantwoordelijk voor de publicatie *Wegwijzer voor Bibliotheken en Documentatiecentra*. Voordien werkte Jessica als redacteur en pr-medewerker bij stichting Vlamingen in de Wereld, een belangenorganisatie voor Vlamingen in het buitenland. Tijdens haar studies specialiseerde zij zich in de Slavistiek en Oost-Europakunde, in het doceren van Russisch en als journalist. Met veel zin en enthousiasme ging ze van start in haar nieuwe functie bij VVBAD. Je kunt contact met haar opnemen via het e-mailadres jessica.jacobs@vbad.be.

Sinds 11 april startte **Shana Ludikhuyze** als stagiaire op het VVBAD-secretariaat via een BIO-baan. Shana studeerde Geschiedenis aan de KU Leuven en specialiseerde zich in middeleeuwse cultuurgeschiedenis. Ze werkte reeds als vrijwilliger in de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience en vervolgens een aantal maanden als catalogograaf bij het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen. In haar vrije tijd probeert ze bezig te blijven met geschiedenis en proeft ze graag nieuwe gerechten. Shana zal hier en daar een handje toesteken en op die manier de sector van een andere kant verkennen. Ze staat alvast met veel enthousiasme klaar om erin te vliegen.